

چهارمین همایش ملی تازه های روانشناسی مثبت نگر

اسفند ماه ۱۳۹۶

تأثیر منبع کنترل و خودکارآمدی در رضایت شغلی معلمان

بدریه باختری^{۱*}، محمد زارع زاده^۲، عمار رستمی سیاهویی^۳

۷۸. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران

۷۹. کارشناس ارشد روانشناسی و مشاور آموزش و پرورش هرمزگان، بندرعباس، ایران

۸۰. کارشناس ارشد روانشناسی، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران

• پست الکترونیک نویسنده ی مسئول: bakhtari4064@gmail.com

• شماره تماس نویسنده مسئول: ۰۹۱۷۹۴۶۴۰۶۴

چکیده

در رضایت شغلی توجه به شرایط روانی و شخصیتی افراد از جایگاه ویژه ای برخوردار است و در واقع افراد مشغول در یک سازمان و با شرایط روانی و شخصیتی متفاوت می توانند رضایت شغلی متفاوتی نیز داشته باشند. بر این اساس در این پژوهش به بررسی نقش منبع کنترل و خودکارآمدی در پیش بینی رضایت شغلی معلمان پرداخته شده است. جامعه آماری پژوهش تعداد ۶۰ نفر از معلمان

در بندرعباس بودند که از میان نمونه‌های در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه‌های منبع کنترل راتر، خودکارآمدی شرر و رضایت شغلی JDI استفاده شد. فرضیه‌های تحقیق از طریق آزمون رگرسیون خطی تجزیه و تحلیل شدند. نتایج در این پژوهش نشان داد که منبع کنترل ۲۵/۷ درصد از رضایت شغلی معلمان را در سطح اطمینان ۹۹ درصد تبیین می‌نماید و خودکارآمدی نیز قادر است ۱۷/۷ درصد از رضایت شغلی معلمان را تبیین نماید. با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان گفت توانایی‌های روانی همچون منبع کنترل و خودکارآمدی بر رضایت شغلی معلمان اثرگذار هستند.

کلید واژه ها: منبع کنترل، خودکارآمدی، رضایت شغلی، معلمان

مقدمه

رضایت‌شغلی یک چالش حیاتی برای سازمان‌ها تلقی می‌شود (ضیاءپور، ۱۳۹۲). از آنجا که انجام هر شغل با داشتن شوق کاری و انگیزه بسیار مفیدتر است و خدمات، در صورت داشتن انگیزه و رضایت از شغل، به نحو بهتری ارائه می‌شود (آریانژاد و نجفی، ۱۳۹۴)؛ داشتن رضایت شغلی در حرفه معلمی نیز از موارد مهمی است که به بهتر شدن خدمات ارایه شده توسط آنان می‌انجامد (میرزاییگی و همکاران، ۱۳۸۸). لذا انجام بررسی‌های علمی در این زمینه و استفاده از نتایج آن در جنبه‌های مختلف حرفه معلمی می‌تواند پیامدهای مفیدی داشته باشد.

درباره رضایت‌شغلی و عوامل زمینه‌ساز و ایجادکننده آن، نظریه‌ها و پژوهش‌های گوناگون و متفاوتی ارائه شده که از جمله این عوامل می‌توان به خودکارآمدی اشاره کرد (کریمی، ۱۳۹۱). به عقیده باندورا داشتن دانش، مهارت‌ها و دستاوردهای قبلی، پیش‌بینی کننده‌های مناسبی برای عملکرد آینده افراد نیستند، بلکه باور انسان درباره توانایی‌های خود در انجام آن‌ها بر چگونگی عملکرد او موثر است (رزمی و نعمتی‌سوگلی‌تپه، ۱۳۹۰). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که خودکارآمدی تبیین‌کننده رضایت‌شغلی، خصوصاً در معلمان می‌باشد (شفیع‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۰). همچنین، پژوهش‌های مختلف (پایدار، ۱۳۷۸ و نعمتی، ۱۳۷۷)؛ به این نتیجه دست یافتند که خودکارآمدی با رضایت شغلی مرتبط است.

رضایت‌شغلی دارای مفهومی پیچیده و چند بعدی است که با عوامل مختلف روانی، اجتماعی و جسمانی ارتباط دارد (شفیع‌آبادی، ۱۳۹۰)؛ ترکیب مختلفی از عوامل درونی و بیرونی سبب می‌گردد که فرد از شغلش